

31.—HE TANGI

Na tetahi kuia o Tuhourangi (Arawa).

Ko tenei waiata me ona whakamarama na Raureti Mokonuiarangi i homai ki a Apirana Ngata. E kiia ana, na tetahi kuia o Tuhourangi, he tangi mo nga rangatira maha o tera iwi i mate i te horonga o Mokoia i a Ngapuhi. Ka pa atu etahi kupu o tenei waiata ki te tangi mo te Kuruotemarama kua taia ra ki te "Tapiri" o Oketopa, 1924.

E kiia ana hoki ko te take nui i haere mai ai te ope a Hongi Hika, i whakaekoa ai a Mokoia, he takitaki i te mate o Te Pae-o-te-rangi me ona hoa o Ngapuhi, i patua e Tuhourangi ki Motutawa, i Rotokakahi, e karangatia nei e te pakeha ko "the Green Lake." Ka tae taua ope ki Motutawa, ka tau ki te whare, ka whakakaru a Mokonuiarangi ki tena rangatira, ki tena rangatira o Tuhourangi kia patua; kaore i kaha. **Katahi** ka whakakaru ki a Te Mutukuri; na tera i patu. Mo te aitua o nga rangatira maha o Tuhourangi, e whakahuahuatia nei e te waiata nei, te tikanga o tera kupu "I te whakaterere kino o Mokonuiarangi."

Kaore te aroha ki toku kokara,¹ ki a Kohurepuku,²
Motu rikiriki e roto i ahau.

Me aha atu hoki te hinganga kahurangi³

Kai o mokopuna;

I a Pehia,⁴ i a Toheriri,⁵ kai a Kehu,⁶ a te hoa:

I a Te Kuru-o-te-marama,⁷ e tu kau mai ra

Te tara ki Ruawahia.⁸

Whakarerea iho a Te Kohika⁹ e Heretaunga¹⁰

I te taumata i Moerangi¹¹ ra.

I hikitia pea Taiawhio¹² e te whitiki?

Whitiki¹³ tonu atu a Te Rangitautini¹⁴

Me ana kahurangi,

I te whakaterere¹⁵ kino o Mokonuiarangi.

Tera e titiro ka ngaro Rotorua i te kauri.¹⁶

Wharewaia ra ki runga o Motutawa,¹⁷

Ki a Tuhourangi, ki te iwi ra, e.

Na koutou ra, e pa ma, kai hoatu

Ki runga o Mokoia.

I aua kia tae ki ou awhero.¹⁸

Ka tete mai o niho, i whakataua

Ki te kokota.¹⁹ i.

HE WHAKAMARAMA:

¹Kokara.—He whaea. Kei to Ngati-Porou reo, he koka.

²Kohurepuku.—He tipuna no Ani wahine a Rev. Waaka, o Tuhourangi.

³Kahurangi.—He huihuinga rangatira.

⁴Pehia, ⁵Toheriri, ⁶Kehu.—He rangatira no Ngati-te-Apiti, no Tuhourangi, i mate ki Mokoia.